

Effektiviseringstiltag og øvrige politiske prioriteringer

24/7188 Åben Sag

Sagsgang

ØK, KB

Sagsfremstilling

I budgetaftalen 2025-2028 er der i 2025 indarbejdet et effektiviseringsbidrag på 0,55%. Det er aftalt i budgetaftalen, at forvaltningen har mulighed for at lægge sager frem for fagudvalgene, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen i november/december, hvis hele eller dele af effektiviseringsbidraget ønskes udmøntet på en måde som ligger indenfor det politiske kompetenceområde. Det kan f.eks. være sænkelse af et serviceniveau overfor borgere, eller forslag om at en tidligere politisk prioriteret opgave skal falde bort, eller forslag om et råderumsforslag.

Fagudvalgene har forud for denne sag behandlet udmøntningen af effektiviseringsbidraget i novembergrebet på egne udvalgsområder og på baggrund af disse redegørelser for udmøntning af effektiviseringsbidraget for 2025 indeholder denne sag en opsamling på tværs af udvalgene og med henblik på behandling i Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen på de punkter, hvor der skal træffes en politisk beslutning. Fagudvalgenes beslutninger er vedlagt som bilag.

Uddrag af budgetaftalen 2025-2028:

Forligspartierne er enige om at fastholde det årlige effektiviseringsbidrag på serviceudgifterne. Effektiviseringsbidraget udgør 0,55 pct. i 2025 og 0,80 pct. i overslagsårene. Forligspartierne er enige om, at der fremlægges en sag til Kommunalbestyrelsen til foråret 2025, hvor der træffes beslutning om at fastlægge en fast effektiviseringsprocent i de kommende budgetår. Således er procentsatsen for effektiviseringsbidraget fastlagt forud for budgetforhandlingerne. Der lægges derudover en sag i Kommunalbestyrelsen, hvor kriterierne for anvendelsen af puljen til værn om servicerammen fastlægges.

Forligspartierne er bevidste om, at effektiviseringsbidraget også vil medføre, at opgaver vil blive reduceret eller falde bort. Forud for det nye budgetår fremlægges en sag på fagudvalgsmøderne og Kommunalbestyrelsen omkring udmøntning af effektiviseringsbidrag for det kommende år med emner, der jf. kompetencefordelingen skal besluttet politisk. Ligeledes er det muligt i forbindelse

med udmøntning af effektiviseringsbidraget at anvende forslag fra råderumskataloget. Den resterende del af effektiviseringsbidraget udmøntes administrativt.

Det er tredje gang, at der fremlægges en sag for fagudvalgene i november med forslag til ændringer, som ligger inden for den politiske kompetence.

Effektiviseringstiltag der ligger indenfor den administrative kompetence gennemføres på de enkelte aftaleenheder uden politisk stillingtagen. Tidligere har flere af tiltagene bl.a. omhandlet større udnyttelse af og investering i nye IT-systemer samt generel højere grad af digitalisering i forhold til administrative opgaver, hertil kommer på mange aftaleområder blandt andet også styrkelse af samarbejde samt optimeret anvendelse af kompetencer og personaleressourcer bl.a. med interne vikarkorps i stedet for eksterne vikarbureauer, udvidelse af tværkommunalt samarbejde og indgåelse af partnerskabsaftaler. Der har også været områder, hvor det har medført reduktioner i antallet af medarbejdere og omlægning af opgaver.

På relevante forslag har der været en involvering og inddragelse af MED samt råd og nævn i processen omkring udmøntningen af reduktionerne. Følgende emner er videresendt fra fagudvalgene til politisk behandling:

Økonomiudvalget:

Som udgangspunkt findes effektiviseringsbidraget på Økonomiudvalget administrativt. Følgende forslag kræver dog politisk stillingtagen.

1. Ændring af svartid til politikerspørgsmål til 14. dage (alle fagudvalg/ØK)

Forvaltningen foreslår at forlænge svartiden på politikerspørgsmål til op til 14 kalenderdage i stedet for de nuværende 8 dage. En forlængelse af svartiden vil give forvaltningen bedre mulighed for at indhente og udarbejde et fyldestgørende svar uden at skulle tilsidesætte andre opgaver. Med en forlænget svartid vil en større andel af spørgsmålene kunne besvares inden for fristen, og forvaltningen kan dermed undgå en arbejdsgang, hvor spørgsmålsstiller skal orienteres om, at svarfristen ikke kan overholdes.

Arbejdsmarkedsudvalget:

Effektiviseringsbidraget findes via en reduktion af Arbejdsmarkedsudvalgets pulje svarende til 0,1 mio. kr.

Erhvervsudvalget:

Effektiviseringsbidraget findes via en reduktion af Erhvervsudvalgets pulje svarende til 0,025 mio. kr.

Kultur – og Fritidsudvalget:

I denne sag indstilles der ikke gennemført effektiviseringstiltag/reduktioner/besparelser på Kultur- og Fritidsudvalgets område, som går ud over den administrative bemyndigelse. Hovedparten af Kultur- og Fritidsudvalgets budget anvendes til tilskud til henholdsvis idrætshaller, foreninger og selvejende institutioner. I forbindelse med tilsagn til tilskudsmodtagerne gives der en generel udmelding på ønsket om effektivisering for 0,55 % for 2025 og tilskud nedsættes med 0,55 %.

Børne- og Ungdomsudvalget:

Effektiviseringsbidraget på Børne- og Ungdomsudvalgets område er på 4,2 mio. kr., og de fordeler sig med hhv. 3,0 mio. kr. på Skole- og Dagtilbudsområdet og 1,2 mio. kr. på Børne- og Familieområdet.

Skole – og Dagtilbudsområdet:

Fælles for de indmeldte tilbagemeldinger fra Skole- og Dagtilbudsområdet er, at udmøntningen af effektiviseringsbidraget i væsentlig grad vil ske gennem færre personaleressourcer og vikartimer, mindre kompetenceudvikling af medarbejderne, reducere af støttefunktioner til udsatte børn og unge samt mindre vedligehold af inde- og udearealer. Dette svarende til et beløb på ca. 2,4 mio. kr. Derudover foreslås det at anvende en del af Råderumsforslag R317: Centrale konti: Handleplan for specialundervisning og inklusion. Puljen er i 2025 på 1,4 mio. kr. og dækker det overordnede arbejde med inkluderende læringsfællesskaber, hvor der støttes nye løsninger, udvikling og understøttelse af almenområdet. Det foreslås at nedbringe puljen med 0,6 mio. kr. for at imødekomme en del af effektiviseringsbidraget. Det vil sige, at puljen i 2025 er på 0,8 mio. kr.

Børne – og Familieområdet:

På området for Sundhedspleje, Forebyggelse og tidlig indsats og Familiehus vil udmøntningen af effektiviseringsbidraget i væsentlig grad ske gennem reduktion af timer, ændring af individuelle forløb til gruppeforløb samt ændring af personalesammensætning.

På Børne- og Familieområdets øvrige områder er det svært at finde mulige effektiviseringsforslag, uden at dette kræver en investering, hvilket der ikke er afsat midler til i budgettet. Effektiviseringer forventes derfor fundet via de allerede igangsatte forebyggende strategier og initiativer.

Miljø – og Teknikudvalget:

Effektiviseringstiltag der ligger indenfor den administrative kompetence gennemføres på de enkelte aftaleenheder uden politisk stillingtagen.

For Vej og Ejendom indstiller forvaltningen nedenstående effektiviseringstiltag/besparelser til Miljø- og Teknikudvalget som ligger inden for den politiske kompetence:

Forvaltningens prioriteringsforslag med virkning pr. 01.01.2025

1. Drift Grenaa-Anholt Færgefart, aftalt med parterne - 0,050 mio. kr. Der tages driftsmæssige initiativer til reduceret service på færgen for at imødekomme en besparelse.
2. Randers Fjord Færgefart, 2% reduktion aftalt med parterne - 0,030 mio. kr. Der tages driftsmæssige initiativer til reduceret service på færgen for at imødekomme en besparelse.
3. El-ladestandere afledt drift reduceres med 83 % - 0,125 mio. kr. Behovet for afledt drift af el-ladestandere har vist sig mindre end først antaget. Konsekvenserne for borgere vil være minimale.
4. Reduceret drift grusveje med 6% - 0,040 mio. kr. Den reducerede drift vil medføre et kvalitetstab på de kommunale grusveje.
5. Reduktion på 50%- fjernelse af graffiti - 0,035 mio. kr. Besparelsen medfører øget graffiti i byrummet og på offentlige toiletter og bygninger.
6. Reduktion af indvendig vedligehold brandstationer på 40% - 0,125 mio. kr. Da man for nylig har renoveret brandstationen i Allingåbro og renovering af brandstationen i Grenaa er i gang, vil der være et mindre behov for indvendig vedligeholdelse de kommende år.
7. Ophør med udlægning af flis i bede i parker - 0,020 mio. kr. Besparelsen vil betyde øget ukrudt og dårligere visuelt indtryk af bede i parkerne.

8. Ophør med udlægning af flis i bede i vejbeplantninger - 0,010 mio. kr. Besparelsen vil betyde øget ukrudt og dårligere visuelt indtryk af bede på og ved veje.
9. Reduceret drift af "hotspots" i forbindelse med Naturpark Randers Fjord - 0,025 mio. kr.
10. Færre affaldsstativer i skovene ca. 50% - 0,015 mio. kr.
11. Reduktion af skovinventar med ca. 50 % - 0,010 mio. kr.
12. Reduktion af aftale med kattens værn med 50% - 0,010 mio. kr.

Miljø- og Teknikudvalget godkendte forvaltningens prioriteringsforslag med en ændring: Forslag 17 "Reduceret drift af "hotspots" i forbindelse med Naturpark Randers" skal medtages i stedet for forslag 9 "Reduceret periode med fjernelse af tang".

Til mødet i december vedlægges driftskatalog for et fuldt overblik over besparelsesmuligheder. Udvalget ønsker, at der fremadrettet kigges på effektiviseringsmuligheder frem for besparelser.

Miljø- og Teknikudvalgets beslutning har været i høring hos Grenaa - Anholt Færgesfart, Grønt Råd, Kollektiv Trafik Råd, Handicaprådet og Ældrerådet.

Der er kommet de to vedlagte høringssvar fra Ældrerådet og Handicaprådet.

Voksen – og Plejeudvalget:

Effektiviseringsbidraget på Voksen- og Plejeudvalgets område er på 4,4 mio. kr., og de fordeler sig med hhv. 3,0 mio. kr. på Sundheds- og Omsorgsområdet, 1,3 mio. kr. på Socialområdet og 0,1 mio. kr. for øvrige.

Socialområdet:

På Socialområdet udmøntes effektiviseringsbidraget fortrinsvist gennem reduktioner i personalet. Det sker via reduktion i bemanning i aktivitetstilbud, bostøtte og omlægning af timer, så der bruges færre timer til koordinatorfunktion på sygepleje samt færre timer til køkkendrift. Det betyder, at det ikke længere er muligt at have praktikanter fra jobcenteret i det pågældende køkken.

I forhold til bostøtte vil det kunne medføre øget ventetid for borgere med behov for bostøtte. Det bemærkes, at der tidligere er truffet beslutning om besparelser på bostøtteområdet vedrørende omlægning til virtuel bostøtte samt etablering af bostøtte-café og gruppebostøtte.

Konsekvensen af personalereduktionerne vil være mindsket faglig kvalitet i opgaveløsningen og et lavere serviceniveau for borgerne.

Effektiviseringsbidraget på myndighedsområdet søges realiseret via øget fokus på takstforhandling i forhold til borgere bosat i tilbud udenfor Norddjurs Kommune. Socialområdet har pr. 1. oktober 2024 ansat en socialfaglig konsulent til at varetage opgaven med takstforhandling.

Sundheds- og Omsorgsområdet:

På Sundheds- og Omsorgsområdet udmøntes effektiviseringsbidraget jævnt på alle enheder.

I 2025 iværksættes en række afprøvninger og pilotprojekter, som proaktivt skal pege på mulige effektiviseringer frem til 2026. Dette gælder blandt andet afprøvning af velfærdsteknologi og optimering af arbejdsgange og kapacitetsudnyttelse.

Effektiviseringstiltag på Socialområdet skal sendes til høring i Handicaprådet, Beboer- og Pårørenderåd på Socialområdet, OMU og LMU på Socialområdet. Høringsfristen fastsættes til den 9. december 2024.

Effektiviseringsforslag på Socialområdet har været sendt til høring i Handicaprådet, Beboer- og Pårørenderåd, OMU og LMU på Socialområdet. Høringsvarene er vedlagt som bilag.

Voksen- og Plejeudvalget kvitterer for høringssvar og noterer sig forslaget fra Områdeudvalget på Socialområdet om at ændre proces for effektiviseringsbidraget, så den politiske behandling fremover sker i forbindelse med budgetforhandlingerne.

Sammenhæng til andre politikker/strategier og fagområder

Effektiviseringsbidraget skal understøtte det langsigtede ønske, der er i den økonomiske politik, om at tilvejebringe et økonomisk råderum gennem løbende og regelmæssige effektiviseringer.

Økonomiske konsekvenser

I budget 2025 er der indarbejdet et effektiviseringsbidrag på 0,5%, svarende til 10 mio. kr.

Effektiviseringsbidraget fordelt pr. udvalg:

Mio. kr.	2025 (0,55%)
Økonomiudvalget	1,800
Arbejdsmarkedsudvalget	0,098
Erhvervsudvalget	0,025
Børne- og Ungdomsudvalget	4,130

Kultur- og Fritidsudvalget	0,360
Miljø- og Teknikudvalget	0,525
Voksen- og Plejeudvalget	4,440
Total	11,377

Det er aftalt i budgetaftalen for 2025 – 2028, at der på Kommunalbestyrelsen i foråret 2025 fremlægges sag, hvor der træffes beslutning om at fastlægge en fast effektiviseringsprocent i de kommende budgetår. Således er procentsatsen for effektiviseringsbidraget fastlagt forud for budgetforhandlingerne. Der lægges derudover en sag i Kommunalbestyrelsen, hvor kriterierne for anvendelsen af puljen til værn om servicerammen fastlægges.

Lovgrundlag

Opfølgning på udmøntning af effektiviseringsbidraget i 2025 anvendes som led i de løbende økonomiske opfølgninger og som en del af arbejdet med både budget- og regnskabsstyring, og er dermed omfattet af Den Kommunale Styrelseslov, Budgetloven samt Bekendtgørelse om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v.

Indstilling

Økonomichefen indstiller, at

1. De indstillede forslag fra fagudvalgene, som ligger ud over administrativ bemyndigelse godkendes som foreslået af fagudvalgene.

Beslutning i Økonomiudvalget den 07-01-2025

Tiltrådt.

Beslutning i Kommunalbestyrelsen den 14-01-2025

Godkendt.

Afbud:

Diana Therese Mikkelsen (Æ)

Aleksander Myrhøj (F)

Bente Hedegaard (A)

Bilag:

1 - 3705616	Åben	AU effektiviseringstiltag 11-12.2024	(121346/24)	(H)
2 - 3705619	Åben	EU effektiviseringstiltag 25-11-2024	(121349/24)	(H)
3 - 3705621	Åben	KFU effektiviseringstiltag 26-11-2024	(121351/24)	(H)
4 - 3727697	Åben	BUU effektiviseringstiltag 21-11-2024	(10554/25)	(H)
5 - 3713321	Åben	MTU 16-12-2024 Eff-tiltag, høringssvar og driftsbeskr	(128013/24)	(H)
6 - 3713332	Åben	VPU effektiviseringstiltag 18-12-2024 og høringssvar	(128021/24)	(H)